

Tisztelt Képviselő-testület!

A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. tv. előírja, hogy a települési önkormányzat a környezet védelme érdekében elemzi, értékeli a környezet állapotát illetékességi területén, és arról szükség szerint, de legalább évente egyszer tájékoztatja a lakosságot. A jogszabályi előírásokra is figyelemmel a Tisztelt Képviselő-testület és a lakosság számára az alábbi tájékoztatást adom környezeti elemenként Tar Község környezeti állapotáról.

1.) Települési környezet általános állapota:

Tar község természeti környezete kedvező adottságokkal rendelkezik. A település a Mátra térségéhez kapcsolódik, jelentős zöldfelületekkel, természetközeli területekkel rendelkezik.

A belterületi közterületek állapota összességében rendezett. Az elmúlt időszakban a közterületek karbantartása folyamatos volt, ugyanakkor egyes területeken -különösen a külterületi részekén- szükséges a rendszeresebb ellenőrzés és fenntartás.

2.) Köztisztaság és hulladékgazdálkodás:

A hulladékgazdálkodási közszolgáltatási tevékenységet 2023. júliustól az állam saját hatáskörben látja el az újonnan kialakított koncessziós rendszer bevezetésével. A hulladék-koncessziós pályázat nyerteseként a MOL Nyrt. 35 évig lesz a felelős a magyarországi települési szilárdhulladék gyűjtéséért és kezeléséért. A MOL hulladékgazdálkodási koncesszióért felelős cége, a MOHU MOL Hulladékgazdálkodási Zrt. alvállalkozójaként 2024. február 1-től az NHSZ Miskolc Kft. végzi községünkben a kommunális hulladékok intézményesített gyűjtését és elszállítását heti rendszerességgel, szerdai napokon. A szelektív hulladékgyűjtés biztosított. Illegális hulladéklerakás előfordul elszórtan belterületen és külterületen egyaránt, amely időszakos felszámolást igényel.

Az elhasznált akkumulátorok, kiselejtezett hűtőgépek, TV készülékek, számítógépek elhelyezésére az NHSZ Gyöngyösi Regionális Hulladékkezelő Kft. hulladékudvarán kívül már a VGÜ Salgótarjáni Hulladékgazdálkodási és Városüzemeltetési Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság Pásztói Hulladékudvarában is van lehetőség. A hulladékok hulladékudvarokba történő szállításáról, illetve az átadandó hulladéknak a kijelölt gyűjtőedényben történő elhelyezéséről a hulladékbirtokos magánszemély a hulladékudvar kezelőjének utasítása szerint saját maga köteles gondoskodni. Amennyiben a beszállított hulladék nincs szétválogatva vagy a beszállító nem hajlandó szétválogatni, úgy a hulladékok átvétele megtagadásra kerül. Településünkön az NHSZ Miskolc Kft. lomtalanítást végzett. A lomtalanítás során elszállításra került minden olyan lom jellegű hulladék, amely a közszolgáltatás keretében rendszeresített gyűjtőedény méreteit meghaladja.

3.) Zöldfelületek és közterületek állapota:

Tájékoztatjuk a Tisztelt Lakosságot, hogy aki országos szinten szeretne tájékozódni a környezetvédelemmel kapcsolatos adatokról, azt a <http://web.okir.hu> oldalon megteheti. Tar község Önkormányzata tudatos program szerint a település zöldterületeinek megújítását tervezi hosszabb távon. A program megvalósulása mindenképp pozitív hatást von maga után. Egy igazi „zöld” településsé válhat községünk, megváltoztatva közösségünk életét. A tiszta levegő biztosítja az egészséges, nyugodt életet. Minél csendesebb és nyugodtabb a településünk, annál jobban vonzza a turistákat, ezáltal biztosítva településünk turisztikai fejlődését.

A település zöldterületeihez tartoznak:

- az ingatlanok és az úttestek közötti zöldsávok, melyeknek gondozása kétféle módon történik. Magántulajdon esetében az ingatlantulajdonosok, az önkormányzati területeken az önkormányzat végezteti el a szükséges gondozási munkákat.

- parkok
- köztemető
- egyéb zöldterületek

A települési zöldterület karbantartása fontos feladat, melyet a lakosság és az önkormányzat együttesen lát el. A településen található növényzet és a faállomány meghatározza a települési környezet állapotát, biztosítja a talaj- és talajfelszín védelmét, ezen felül pedig jelentős szerepet játszik az előnyös település-, illetve utcakép kialakításában, a levegő tisztaságának javításában, a zajterhelés mérséklésében. A fás szárú növényzet állapota alapvetően megfelelő, azonban egyes idős fák állapotfelmérése indokolt.

A közpark, a játszótér és az intézményi zöldterületek gondozottak.

A csapadékvíz-elvezető árkok karbantartása folyamatos feladatot jelent nem csak az önkormányzat, hanem az ingatlan lakóira is, hiszen az ingatlanok előtti, melletti árokrendszer tisztántartása az ingatlan tulajdonos feladata.

Országos Környezetvédelmi Információs Rendszer

Az illetékes minisztérium irányítása alá tartozó szervezeteknél a környezet terhelésével és a környezet állapotával kapcsolatban számos adat áll rendelkezésre. Ezek egy része a területi környezetvédelmi szervek saját méréseiből, másik része a környezethasználók jogszabályi előírások alapján tett adatszolgáltatásaiból származik. Az adatok jelentős része ma már közvetlenül központi számítógépes adatbázisba kerül. Ez a rendszer az Országos Környezetvédelmi Információs Rendszer (OKIR). A rendszer elsődleges feladata, hogy a környezet állapotának és használatának figyelemmel kísérését, igénybevételi és terhelési adatainak gyűjtését, feldolgozását és nyilvántartását támogassa, és az érintett felhasználókat (beleértve a nyilvánosságot is) ellássa a szükséges információkkal. Az OKIR adatbázishoz egy időben számos adatrögzítő, feldolgozó és lekérdező program csatlakozik, amelynek segítségével közérdekű környezetvédelmi adatokat kérdezhetünk le.

A kisebb települések, nem tudnak - így Tar sem – környezetvédelmi szakembert foglalkoztatni, azonban igyekszünk minden, ebben a témában érkező bejelentésre, észrevételre is érzékenyen reagálni és a problémákat a lehető legrövidebb úton megoldani.

A lakossági tudatosság javult, ugyanakkor további szemléletformáló intézkedések indokoltak.

A közterületek tisztítását, gondozását és a köztemető üzemeltetését az Önkormányzat az előző évekhez hasonlóan közfoglalkoztatás keretében alkalmazott közmunkásokkal látta el. Az elhanyagolt, gazos ingatlanok esetén a tulajdonosok felé több esetben felszólítást bocsátottunk ki az ingatlan és környezete rendbetételére, a közterületre áthajló ágak levágása, az árkok karbantartása érdekében.

A településen helyi jelentőségű védett terület a Tuzson arborétum és a Felső csevice forrás.

4.) Levegőminőség:

A levegő védelméről szóló 306/2010. (XII. 23.) Korm. rendelet (a továbbiakban: rendelet) meghatározza a levegőtisztaság védelmi követelményeket, melyeket az országos és regionális környezetvédelmi, illetve társadalmi, gazdasági programok, tervek, a területfejlesztési, terület- és településrendezési tervek, településfejlesztési koncepció kidolgozása során, valamint a helyi önkormányzatok környezetvédelmi programjaiban, a gazdálkodó szervezetek terveiben és a műszaki tervezésben érvényesíteni kell.

A rendelet 4. § alapján: Tilos a légszennyezés, a diffúz forrás környezetvédelmi követelményeknek nem megfelelő működtetése miatt fellépő levegőterhelés, valamint a levegő

lakosságot zavaró búzzal való terhelése, továbbá a levegő olyan mértékű terhelése, amely légszennyezettséget okoz.

A rendelet 5. § (1) bekezdése szerint: A légszennyező forrás létesítésekor és működése során levegővédelmi követelmények megállapítása és alkalmazása szükséges.

A légszennyezés káros az emberi egészségre és a környezetre. A légszennyezés csökkentése változatlanul fontos ügy. A légszennyezés helyi és globális probléma egyidejűleg. A valamely országban kibocsátott légszennyező anyagok a légkörbe kerülve máshova is eljuthatnak, ahol hozzájárulnak a rossz levegőminőséghez, vagy okozzák azt. Jelenleg két szennyezőanyagot, a szálló port és a talaj közeli ózont tekintik általánosan a legjelentősebbnek az egészségügyi hatások szempontjából. A hosszú távú és nagyfokú expozíció különféle egészségügyi hatásokat okozhat, a légzőszervrendszer kisebb károsodásaitól kezdve egészen a korai elhalálozásig.

A légszennyezés forrásai különfélék, azok között emberi és természetes eredetűek egyaránt vannak:

- a közlekedésben, az iparban és a háztartásokban elégetett fosszilis tüzelőanyagok;
- a mezőgazdaság;
- a hulladékkezelés;
- természetes emissziós források pedig például a szélfújta por, a permet és a növények által kibocsátott pollenek, illetve illékony szerves anyagok.

Nógrád vármegyében Salgótarjánban működik levegő szennyezettségi mérőállomás.

A településen nem üzemel mérőállomás, így a levegőminőségről mért adataink nincsenek.

A település területén és környékén nem található nagyobb károsanyag-kibocsátó ipari létesítmény, nem esik a község közigazgatási területe jelentős emissziós forrás transzmissziós zónájába.

A környezeti levegő minőségének szempontjából nem jelent kockázatot a település fő útján áthaladó forgalom, az elmúlt években nem növekedett a forgalom. A főút környezetében vélhetően a nitrogén-oxidok, kén-dioxidok és a szálló por mennyisége emelkedettebb lehet, mint a mellékutakban.

A közlekedési utak állapota a településen az elmúlt időszakban tovább javult az útfelújítási programnak köszönhetően. A felújítások során előfordultak ugyan olyan időszakok, amikor az építkezés és a közlekedés együtt lokálisan és időszakosan megnövelte a szállópor koncentrációját (pl. Szondy György út melletti árokrendszer felújítása), de a felújítás befejezése után a levegő minőségére olyan szempontból van jótékony hatással, hogy a tiszta betonelemes árokrendszer szálló por szempontjából kisebb terhelést jelent. Településünkön majdnem minden belterületi út aszfaltburkolattal rendelkezik, így földes utak nem lévén sokkal kevesebb a szálló por terhelés.

Továbbra is fennáll, hogy az elektromos, vagy hibrid meghajtású gépjárművek száma növekszik a településen, ami hozzájárul a közlekedési szennyezés lokális csökkentéséhez, de ennek hatása ma még elhanyagolható.

A kerékpáros kultúra terjedésével, a településünkön áthaladó bicikliút megépülésével várható, hogy egyre gyakrabban választjuk a gépjárművek helyett kerékpárjainkat sportolási vagy kirándulási céllal. A településünkön élők közül sokan használják kerékpárjukat a településen belüli rövidebb utak megtételére is. Ez a szemlélet javítja a település levegőjének minőségét.

A levegő szennyezettségét nagyban befolyásolja, hogy a téli időszakban a háztartások milyen módon oldják meg a fűtésüket. A falu levegőjének minőségjavításáért a fűtési időszakban az önkormányzat folytatni kívánja a helyes tüzelés módszerének tanítását, illetve a szociális tüzifát biztosító programját azok számára, akik ennek híján egyéb anyagok eltüzelésével fűtenék otthonukat.

A mezőgazdasági művelésben elhanyagolt, parlagon hagyott területek, az időnként megjelenő parlagfű okozzák a település levegőjének esetleges pollen-szennyeződését.

Tar Község Önkormányzata korlátozottan, de lehetővé tette a lakosság számára a kerti hulladékok és avar elégetését 2025-ben. Jelenlegi szabályozás szerint a zöldhulladék égetése minden év március 1. és április 30. között, valamint szeptember 1. és november 30. között kedden 10:00-18:00 közötti időben történhet.

5.) Vízgazdálkodás, csapadékvíz-elvezetés:

A felszín alatti vizek védelmével kapcsolatos szabályokat a 219/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet rögzíti, melynek célja a felszín alatti vizek jó állapotának biztosításával és annak fenntartásával, szennyezésének fokozatos csökkentésével és megelőzésével, hasznosítható készleteinek hosszú távú védelmére alapozott fenntartható vízhasználat, a földtani közeg kármentesítésével összefüggő feladatok, jogok és kötelezettségek megállapítása.

El kell érni, hogy a felszín alatti víztestek állapota feleljen meg a jó mennyiségi és minőségi állapot követelményeinek. A területeket a felszín alatti víz állapotának érzékenysége, továbbá minőségének védelme szempontjából osztályozni kell a felszín alatti víz utánpótlódása, földtani közeg vízvezető-képessége, továbbá a megkülönböztetett (fokozott) védelem alatt álló területek figyelembevétele alapján. Egy adott terület a felszín alatti víz állapotának érzékenysége szempontjából lehet fokozottan érzékeny, érzékeny és kevésbé érzékeny terület. A 27/2004. (XII. 25.) KvVM rendelet tartalmazza a felszín alatti víz állapota szempontjából érzékeny területeken levő települések besorolását. A felszíni szennyezésre érzékeny területeken a talajra/talajba jutó szennyezések viszonylag gyorsan eléri a talaj- és mélységi vizeket, ezért ezeken a területeken minden terhelés, szennyezés (pl. hulladéklerakók, szennyvízszikkasztás, hígtrágya elhelyezés, olajfolyás, stb.) veszélyeztető, így a szennyező források felszámolása, a szennyezések megelőzése szükséges. Emellett a mezőgazdasági és kiskerti vegyszerhasználatok is hozzájárultak a talajvízkészletek tartós elszennyeződéséhez. Tar a Nógrád vármegyei települések sorában a felszín alatti víz állapota alapján érzékeny területként van nyilvántartva. Az ebből a besorolásból eredő szorzószám – területérzékenységi szorzó - az egyik alapja a talajterhelési díj számításának. (A talajterhelési díjfizetési kötelezettség azt a kibocsátót terheli, aki a műszakilag rendelkezésre álló közcsatornára nem köt rá és helyi vízgazdálkodási hatósági, illetve vízjogi engedélyezés hatálya alá tartozó szennyvízelhelyezést, ideértve az egyedi zárt szennyvíztározót is, alkalmaz.) 2026-ban tervezi az Önkormányzat, az Egereredő Erdészeti Zrt-vel együttműködve, hogy a növekvő turisztikai forgalom igényéhez igazodva a Csevice forrás vízminőségéről tájékoztató táblát helyeznek ki.

A településen szolgáltatott ivóvíz fontosabb vizsgálati eredménye a Nemzeti Népegészségügyi és Gyógyszerészeti Központ által közzétett weblap alapján biztonságosan fogyasztható ivóvíz, amelyben egészségre nem ártalmas bakteriológiai vagy kémiai eltérés tapasztalható.

A település közigazgatási területén elhelyezkedő szennyvíztisztító 2025. évben a működését befejezte, nem üzemel, a pásztói és tari szennyvízelvezetési agglomerációk egyesítése keretében a településen keletkezett szennyvíz a Pásztói szennyvíztisztítóba érkezik, jó műszaki állapotban, megfelelő kapacitással működik. A vezetékes szennyvízelvezetéssel és ártalmatlanítással kapcsolatos feladatokat, továbbá a nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz elszállítását a településen közszolgáltatási szerződés alapján az Észak- magyarországi Regionális Vízművek Zrt. látja el. A nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz leürítő helye a Pásztói szennyvíztisztító telep szippantott szennyvíz fogadó aknája.

A település az ivóvizet az Észak-magyarországi Regionális vízmű Zrt. szolgáltatja. A Hasznosi víztározó 1986. óta üzemel, melyet szintén az ÉRV Zrt. üzemeltet, a községeen használt ivóvíz nagy része innen származik. A lakosság egészséges ivóvízzel való ellátásának minőségi kontrollját a szolgáltató biztosítja. A vezetékes ivóvízzel ellátott ingatlanok esetében is gyakori a házi kutak használata, melyet jellemzően locsolásra használnak.

A víziközmű-szolgáltatásról szóló 2011. évi CCIX. törvény (a továbbiakban: Vksztv.) módosítása alapján 2021. június 13-tól lehetővé vált, hogy az ellátásért felelős önkormányzat a víziközművagyon, illetve a tulajdonában álló víziközmű működtető eszköz tulajdonjogát térítésmentesen, nyilvántartási értéken történő átvezetéssel átruházza az államra. A feladat- és a vagyonátadás (integráció) lezajlott.

Az ivóvízvezetékek esetében előfordulnak csőtörések, amely az adott terület talajerózióját eredményezik. A nagyobb esőzések során helyenként jelentkező vízelvezetési probléma orvosolható, ha az ingatlanok tulajdonosai az ingatlanuk előtti árkot karbantartják.

6.) Zajterhelés:

A település zajterhelése alacsony. Időszakos terhelést elsősorban a közlekedési forgalom vagy rendezvények okoznak. A településen zaj és rezgési ártalmakat előidéző jelentős szabadidős tevékenységek nincsenek. A közúti közlekedésből származó zaj a 21-es főközlekedési út mellett élők számára sem számottevő.

7.) Fejlesztési irányok és javaslatok:

A települési környezet védelme érdekében végzett, illetve végzendő helyi feladatok az alábbiak:

- környezet védelmét szolgáló jogszabályok végrehajtása és az önkormányzat hatáskörébe tartozó hatósági feladatok ellátása,
- települési környezetvédelmi program kidolgozása, folyamatos aktualizálása,
- önkormányzati rendeletek kibocsátása a környezetvédelmi feladatok megoldása érdekében,
- együttműködés a környezetvédelmi feladatokat ellátó egyéb hatóságokkal, más önkormányzatokkal, egyesületekkel,
- környezeti állapot évenkénti elemzése,
- a fejlesztési feladatok során a környezetvédelem követelményeinek érvényesítése, a környezeti állapot javításának elősegítése.
- illegális hulladéklerakás megelőzését célzó intézkedések erősítése,
- lakossági környezettudatossági programok szervezése,
- zöldfelületek további fejlesztése,
- csapadékvíz-elvezetési rendszer felülvizsgálata,
- pályázati források keresése környezetvédelmi beruházásokra.

8.) Összegzés:

Tar község környezeti állapota összességében kedvező, azonban a fenntartható fejlődés érdekében szükséges a folyamatos karbantartás, tudatformálás és célzott fejlesztési intézkedések meghozatala.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy a javaslatot megtárgyalni, majd tárgyi témakörben döntést hozni szíveskedjen!

Tar, 2026. február 18.

Turopol Zsolt sk.
polgármester

